

Potet - generelt

Kari Bysveen, januar 2017
for Foregangsfylket Økologiske Grønnsaker,

- **Denne powerpointen har mye tekst, og kanskje best egna til egenlesing. Klipp evt. ut figurer til bedre egna foredrag**
- **Dette er del 1 av totalt 4 foredrag – må leses i sammenheng**

Lesetips:

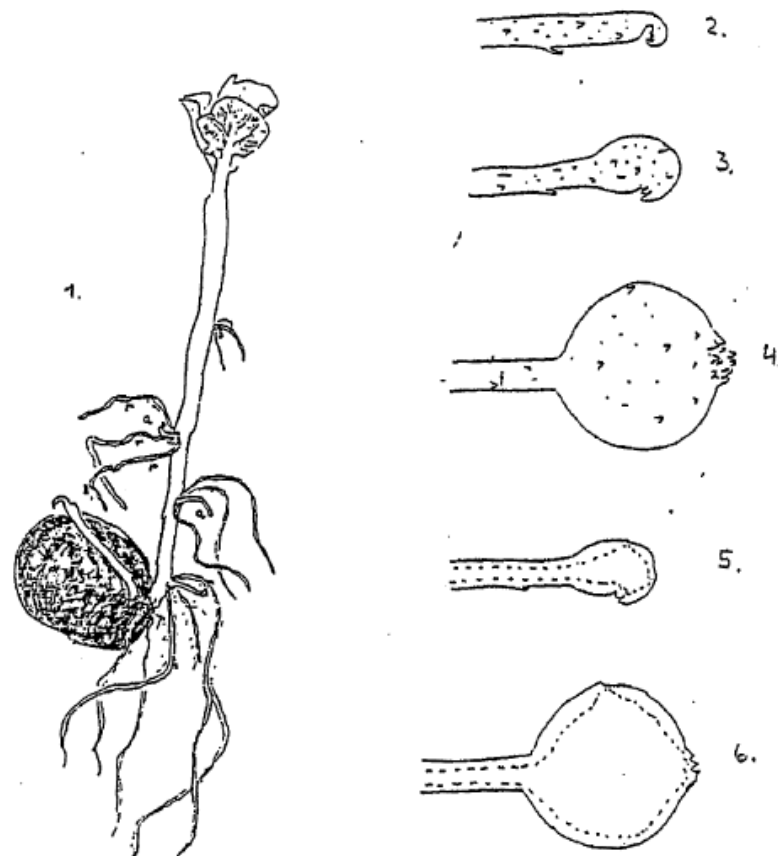
- www.agropub.no
- Temaark: Økonomi i økologisk potetdyrking
  - [http://www.bioforsk.no/ikbViewer/Content/108475/Bioforsk%20TEMA%208%20\(14\).pdf](http://www.bioforsk.no/ikbViewer/Content/108475/Bioforsk%20TEMA%208%20(14).pdf)
- Dyrkingsveiledning for økologisk potetdyrking, av Per J. Møllerhagen, Nibio:
  - http://agropub.no/asset/4058/1/4058_1.pdf

Utvikling av potetplanta

Utvikling av potetplanta

Fig. Fra Roer og Bjor. 2003

Figur 2. Knollutvikling hos potet
1. Ung plante med utløpere (a) og røtter (r).
2. Utløpere.
3. Utløpere med begynnende knollutvikling.
4. Ung knoll
5. Lengdesnitt av utløpere med beg. knollutvikling.
6. Lengdesnitt av ung knoll. ---- karstrengring.

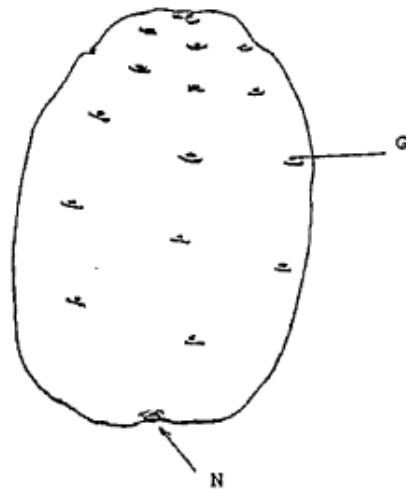
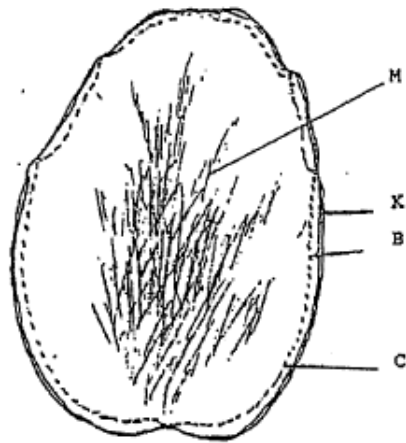

Fig. Frå Roer og Bjor,
2003

Figur 3. Potetknoll.
M: Marg. K: Korklag. B: Bark. C: Karstrengning.
G: Grohol med "øyenbryn". N: Navlefeste.

Næringskrav

- Ei avling på 3000 kg/daa, fjerner:
  - 8,4 kg N
  - 1,5 - 2 kg P
  - 13,8 kg K
  - (sjelden så stor avling økologisk – da må settepotetene være friske!)
- Jordprøvene bør vise:
  - P-AL > 4 (tidligere 6) (5 = klasse 2 = middels)
  - K-AL > 10 (=klasse 2) K-HNO₃ = helst over 50-60
  - Mg-AL > 4 (=klasse 2)
  - Ca-AL > 80 (=klasse 2)

Nitrogen

- 3-3,3 kg N pr tonn (plantetilgjengelig NO_3^- eller NH_4^+)

P-normer til potet

- 2,5 kg P/daa ved en forventet avling på 3000 kg/daa (normalavling)
- Dersom P-AI er 5-9 (=klasse 2-3 = middels til god), og P plasseres i potetraden
  - Plassering av P i potetraden = startgjødsling
  - ->Egentlig ikke praktisk mulig i økologisk

Korrigerering P for potet, grønnsaker, frukt og bær etter jordprøve

P-AI verdi	% korreksjon av P-behov
<2	+100
2	+75
3	+50
4	+25
5-9	0
10-13	-25
14-15	-50
>15	-75

Kalium (K) krevende!

Kaliumforsyninga i potet er viktig, men komplisert!

Det har blitt synda MYE med K forsyninga til økopoteten!

- Frisk potet inneholder 0,4-0,5% K
  - 3000 kg potet → 12-15 kg K
- K/N skal være minst 1,5, kanskje 2
  - Eks 10 kg N → 15 kg K
- Mye K:
  - Hemmer opptak av Mg
    - Mg-AL bør ikke være mindre enn $\frac{1}{2}$ K
    - K-AL = 10 → Mg-AL bør være 5
  - Hemmer opptak av Ca
- Sjå mer om korrigerering av gjødslinga etter jordprøveanalyser på Nibio si Gjødselhåndbok

Mørkfarging

- Økt fare for mørkfarging og støtblått ved dårlig kaliumforsyning
- K senker ts% (halv effekt av N sin evne til å senke ts)
- Sterk K mangel i vekstsesongen synes som gulning og visning av blad langs kanten (litt ala potetsikade)

Foto: Ivar Aasen

Kaliummangel på potet

Støtblått:

- Sjelden djupere enn 1 cm
- Utvikles 1-3 dager etter slag
- Fargen skyldes omdanning av fenoler til mørke fargestoff melanin, ved hjelp av enzymet polyfenoloxidase
  - I friskt vev er enzym og fenoler atskilt, men kommer sammen ved skader på membraner i cellene
- Sårbar for støtblått ved:
  - Noen sorter mer sårbare enn andre
  - K-mangel
  - Mye N
  - Låg temp
  - Høg jordfukt v opptak
  - TS rike – mye stivelse – fysiologisk modne
  - Ved sortinger og pakking – må potetene forvarmes. Ikke sorter kalde poteter – da blir det lettere støtblått (de ts-rike sortene bør helst ha en temp på 10 °C før de sorteres)

- Fra Felleskjøpet sin plantevern katalog

Støt- og trykkskader

Andre kvalitetsfeil

Symptom

Trykkskader kan oppstå under lagring og transport, men friske poteter tåler relativt sterkt trykk. Støtblått oppstår som følge av støt og slagskader. Vevet mellom karstrengen og skallet skades lettest.

Det er klare sortsforskjeller. Svak kaliumtilgang øker frekvensen av støtblått.

Overskudd av tilgjengelig kalsium og magnesium i forhold til kalium øker frekvensen av støtblått.

168

Mg og Ca

- Bruk av kalkdolomitt ved kalking sikrer både Mg og Ca tilførselen i jorda
- Kalking må imidlertid ikke utføres rett før potet, da dette øker faren for skurv på knollene (hold det fuktig ved begynnende knolldanning – det er da bakteriene angriper)

Husdyrgjødsel til potet

- Potet nytter husdyrgjødsel bra:
  - Økende krav til næring etter ca 30-60 døgn etter setting
  - Husdyrgj.tar litt tid før næringsstoffer frigis
- Lang veksttid
- Lang periode for næringsopptak
- Husdyrgjødsel kan øke mikrobielivet i jorda, og redusere flatskurvproblematikken noe
  - Forutsetter god innblanding, for mye lite omdanna gjødsel, kan gi luftlommer, og dermed øke skurvproblemene

Anbefalt gjødsling:

- Tilsvarende 2-3 tonn pr daa storfegjødsel
- P i husdyr gjødsel er lett tilgjengelig for plantene
- Er det talle bør den være godt omsatt – slik at man ikke drar opp mye halm ved setting. Store klumper gir dessuten for mye luftrom i jorda – større fare for skurv
- Bruk av enkelte stenmjøl typer, kan øke bl.a. K tilstanden i jorda (mest aktuelt på sand og myrjord – mange andre positive egenskaper spesielt på slike jordarter).
- Kalimagnesia (=patentkali og tilsvarende, kan benyttes)

Anbefalt gjødsling – man tager hva man haver.....

- Lang tid med forskning innen gjødsling av potet og andre kulturer, har selvfølgelig gitt kunnskap om plantenes næringsbehov for å gi optimale avlinger.
- I økologisk må man bruke det man har, men bruke det mest mulig optimalt i forhold til øvrige vekster som dyrkes.
  - Eks med de ulike gjødseltypene fra ulike dyreslag, viser at dersom man bruker fjørfe-gjødsel, når man raskt N-behovet, og overskrider P-behovet. Videre vil K påvirke både avlingsmengde og kvalitet.
- At en gardbruker har tilgang på flere typer husdyrgjødsel, er teoretisk.
- Viktig å vite at det er forskjell mellom de ulike typene – bruk det deretter.

Næringsinnhold i husdyrgjødsel – noen eksempler:

Kg N-P-K i husdyrgjødsel (Kilde: Næringsinnhold i husdyrgjødsel, av Daugstad, Øverli Kristofferen og Nesheim. Bioforsk rapport Vol 7. Nr 24. 2012)

	Tot.N	Ammonium N (NH ₄ ⁺)	P	K	TS%
Talle. Sau	3	0,8	0,95	5,8	28
Blautgj. sau	5,5	3,2	1,13	6,3	12
Blautgj.mjølkeku	3,1	1,8	0,48	3,4	6
Blautgj. Gris*	3,3	2,4	0,89	1,9	5,2
Kylling	27,9	8,3	6,7	13,5	50

* Blautgjødsel fra gris separeres raskt, og næringsinnholdet endres, spesielt P-innholdet. Sjå rapporten!

Eksempel: Normal gj. – brutto avling kg/daa

Her er det ikke tatt hensyn til jordprøver.

I Yara-gjødsel er (ca 40-50% NO_3^- resten som NH_4^+)

Gjødsling varieres mellom sorter – hva avlinga skal brukes til

	N kg/daa	NH4+ kg/daa	P kg/daa	K kg/daa (mer på sandjord)	K/N K/NH4+ + NO3-
<i>Troll 3000 kg /daa</i>		9,3	3,5	15,5	1,5-2
<i>Juno 2000 kg/daa</i>		8,7	3,0	13,5	
1 t bl.gj.mjølkeku gir:	3,1	1,8	0,48	3,4	19
2 t	6,2	3,6	0,96	6,8	1,9
4 t	12,4	7,2	1,92	13,6	1,9
3 t bl.gj. svin / daa	9,9	7,2	2,67	5,7	0,79
0,5 t broiler/daa	27,9	8,3	6,7	13,5	1,63

Svinegj. gir dårligst forholdstall K/N, vær obs. dersom det har vært mye kløver året før (=mye N) eller har vært gammel eng med lite gjødsling (=lite K). Faren reduseres noe om det har vært stor avrenning gjennom vinteren, men dette er jo lite ønskelig

Les mer om gjødsling av potet og korrigerings av gjødselnorm etter jordprøver på Nibio: [gjødselhåndboka](#)

Norsk
Landbruksrådgiving Viken

Jorda

- Lite stein = mindre skader ved opptak = færre innfallsportar for div soppsjukdommer
- Strenglegging av stein kan være aktuelt, men krever voldsomt med utstyr og er hard handtering av jorda (men – må man så må man)
- Optimal pH= 5,5-6,5 (høgere gir mer flatskurv)
  - Men har gitt brukbare avlinger selv ved pH=4,3-7,1

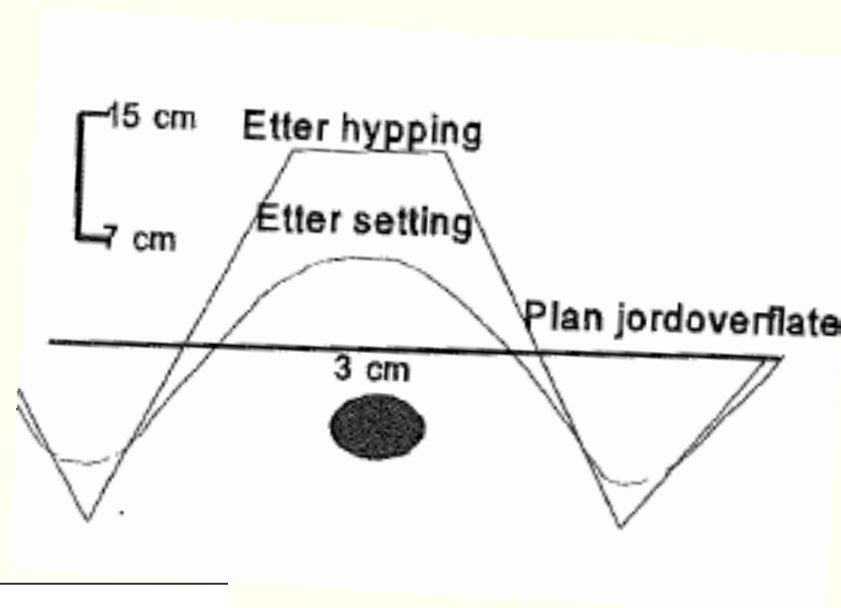
Plass i vekstskiftet

- Forkultur kløverrik eng kan gi for mye N, og for lite K
  - Fare for mørkfarging
  - Eng til fôr fjerner svært mye K – K-mangel oppstår lett på lette jordarter, etter ompløyd eng, spesielt om den ikke har vært gjødsla. Unngå potet her!
- Kløvereng kan gi mer svartskurv!
- Havre er en svært god forkultur – reduserer svartskurven

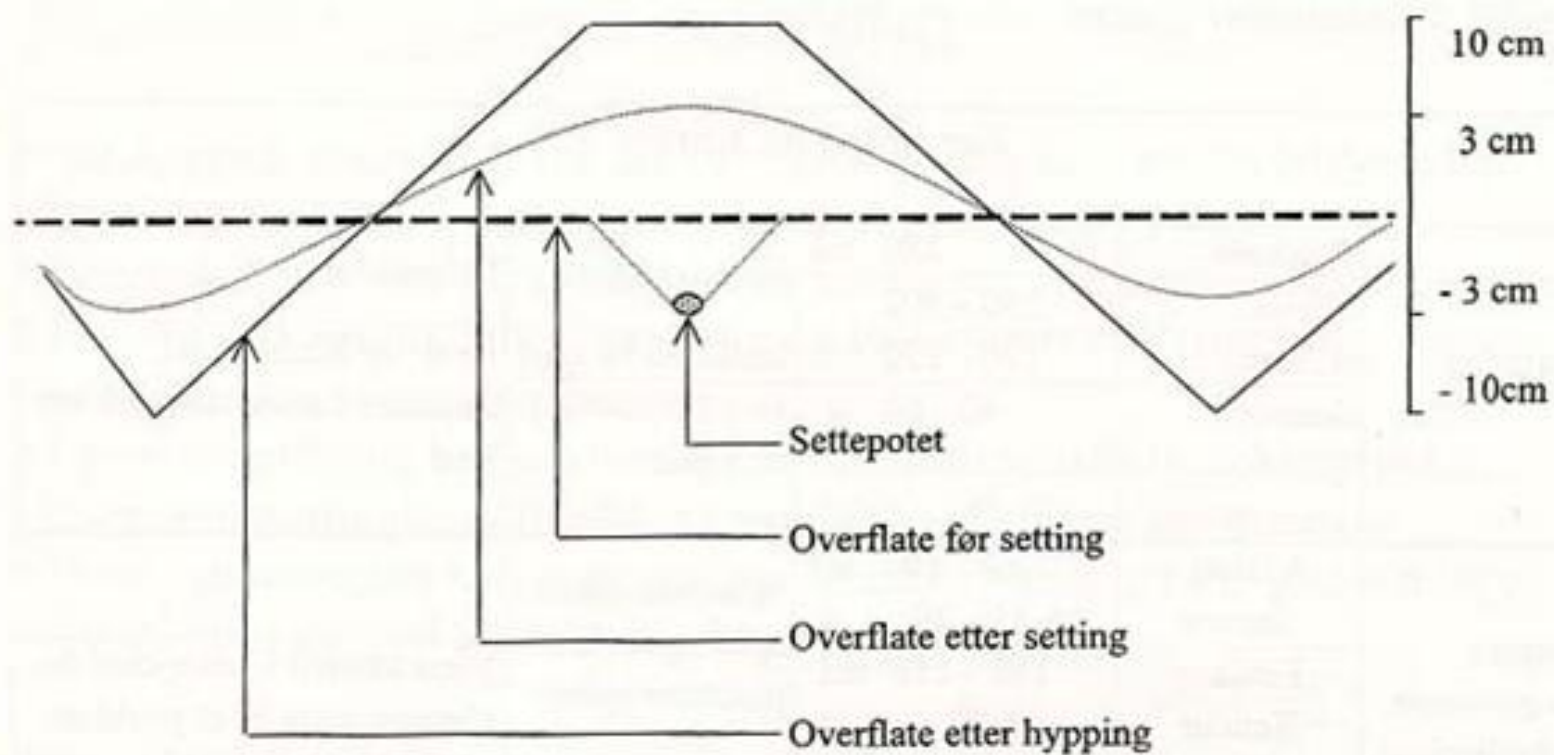

Setting

- Optimal sette dybde er 3-4 cm under flattland , dvs. 3-4 cm fra toppen av ut-strykt drill og ned til knollen

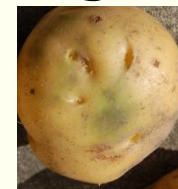

Hypp gradvis opp

Forts.

- For flat drill kan føre til at stolonen (utløperen som knollen dannes på) søker for langt ut → problem ved hypping → knollene ligger for langt ut.
- Må ha godt nok jord («jordfilter») for å fange tørråtesporer.
- Lite jord = stor fare for grønne poteter
Følg derfor med når stolonene begynner å vokse, og hypp opp drillen før stolonene har blitt for lange

Settepotet - mengde, str og avstand

str på settepotetene som bestemmer kg/daa

- Beregning av setterstr:
  - Telle opp 10 kg settepotet (=10 000 g)

Beregne mengde settepotet pr daa

$$\frac{\text{middell knollvekt (i gram)} \cdot 10\,000}{\text{radavstand (cm)} \cdot \text{setteavstand (cm)}} = \text{kg settepotet/daa}$$

- sjå ellers tabell på neste side.
- Setteavstand og radavstand – bestemmes av maskinene som er til rådighet
- Økologene bør tilstrebe:
  - Stor setteavstand, da blir det færre men større knoller
  - Setteavstand innen rimelighetens grenser (satt på spissen: ikke 1 m selv om settepotetene er 150 g! Er settepotetene store, bør de deles på langs slik at de får noenlunde samme ant groer)
  - 25-30 cm setteavstand kan være et utgangspunkt – men det kommer an på settepotetstr!

Fysiologisk ung settepotet	Fysiologisk gammel settepotet
<ul style="list-style-type: none"> • Spirer langsomt • Mer vegetativ plantevekst • Riset fortsetter veksten lengre • Stort ris • Senere knollsetting • Ved full utvikling – større avling 	<ul style="list-style-type: none"> • Spirer raskt • Rask risvekst i starten • Tidligere vekstavslutning • Mindre ris – visner raskere • Tidlig knollutvikling • Mindre avling ved full utvikling
<ul style="list-style-type: none"> • Lysgroing gir fysiologisk gamle settepotet • I økologisk er vekstsesongen kortere pga tørråte <p>Kilde: Bjor og Roer!</p>	

Store settepotet	<ul style="list-style-type: none"> • (Fysiologisk eldre) • Spirer raskere • Flere groer utvikles, og det blir mange stengler (må styres i lysgroinga) • Gir mange små knoller • Høgere/kraftigere, men mer bladfattig ris
Små settepotet	<ul style="list-style-type: none"> • Spirer senere (men begynn lysgroinga i tide, så styrer man det) • Færre groer utvikles = færre stengler • Færre, men større knoller • Mindre, men mer bladrikt ris

Stor setteavstand	Færre, men større knoller
Liten setteavstand	Flere små knoller

Konklusjon:

Fortrinnsvis små settere (>40 mm pga få stengelanlegg)

25-(30) cm setteavstand, men man som regel bruke hva man haver. Får man store settepotet, må setteavstanden øke.

Unntak:

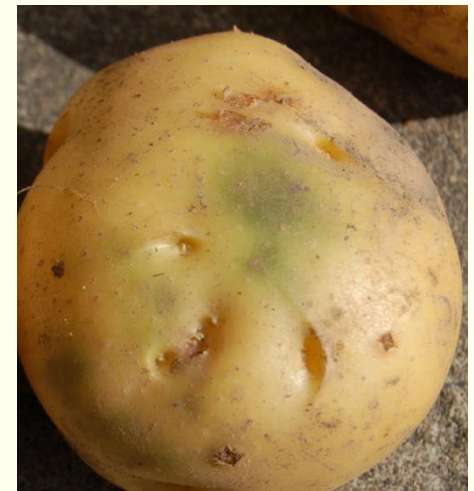
F.eks. i Gudbrandalen, får de enkelte år svært store knoller på sorten Troll. Dette er i år med varmt, drivende vær, og uten tørråte. Man kan da med fordel, stimulere settepoteten til utvikling av flere stengler.

Troll er spes utsatt for kolv Færre stengler, hadde gitt flere poteter, som ikke rekker å bli store før sesongen er over.

Ugrasregulering og hypping

- Hypping utføres hovedsakelig for å få nok jord over potetene slik at knollene ikke eksponeres for lys (grønnfarging) og tørråtesporer
- Ugras:
  - Men store muligheter for ugrasregulering!
  - Potet er konkurransesvak –
hvert fall i starten
(tar lang tid før de "dekker")

Ugrasregulering i potet

- Dersom man forventer gode potetavlinger, må rotugraset være tatt på forhand.
- Redrensing er imidlertid en fin måte å redusere frø- og noe rotugras
- Dette krever innsats, oppfølging og effektivt mekanisk utstyr.

Eksempel på praktisk ugrasregulering i potet

- Hypping ved setting – gjøres sjelden
- Ugrasharve eller slodde ned drillene når frøugraset er på ett-bladstadiet (1-3 ganger). Start ca 5-9 dager etter setting
- Hyppe forsiktig for å ta ugras i tomfåra og dekke ugras mellom plantene i raden (en eller to ganger)
- Slutthyppe for å få store nok driller, før fårene lukker seg (når plante radene når hverandre). Slutthypping må være utført før plantene bøyes/skades av traktor/hypperen ved kjøring

Ugrasharving –

- Når man ugrasharver i potet, må man selvsagt ikke vippe opp potetene. Redusert fart i forhold til korn.
- Ugrasharva virker dårlig i bunnen av drillen, men her vil hyppeskjæra gjøre jobben senere
- Noen praktikere velger å hyppe opp drillen etter hver harving. Dette avhenger av hvor mye jord du kjører ned med harvinga, og hvordan knollen ligger. (Optimal sette dybde er 3-4 par cm under flåttland, dvs. 3-4 cm fra toppen av utstrykt drill og ned til knollen)
- For brede og flate driller kan føre til at stolonene søker for langt ut, som blir "skadelig" når man hypper opp senere
- Man kan vente med å hyppe før potetene har kommet opp (man må sørge for å ha størst mulige planter før tørråten komme!)

- **En god hypper skal:**

- Kaste tilstrekkelig jord opp på drillen, slik at ugras dekkes også på toppen
- Denne jorda sørger også for at poteten ikke blir grønn, samtidig som man reduserer faren for at tørråtesporer vaskes nedover i jorda, og smitter knollene.
- Drillen må selvsagt heller ikke bli for smal – må være nok jord både over og på sidene
- Om ikke hypperen greier dette - sjekk innstillinga, eller koble til ekstra utstyr (eks fingerfelt som vises senere)

Ugrasharving med langfingerharv som normalt benyttes i korn.

Harv 1 eller 2 ganger, så hypp

Denne mekaniske behandlinga forstyrrer nok potetplanta litt for mye, men er nok dessverre et valg mellom pest eller kolera.

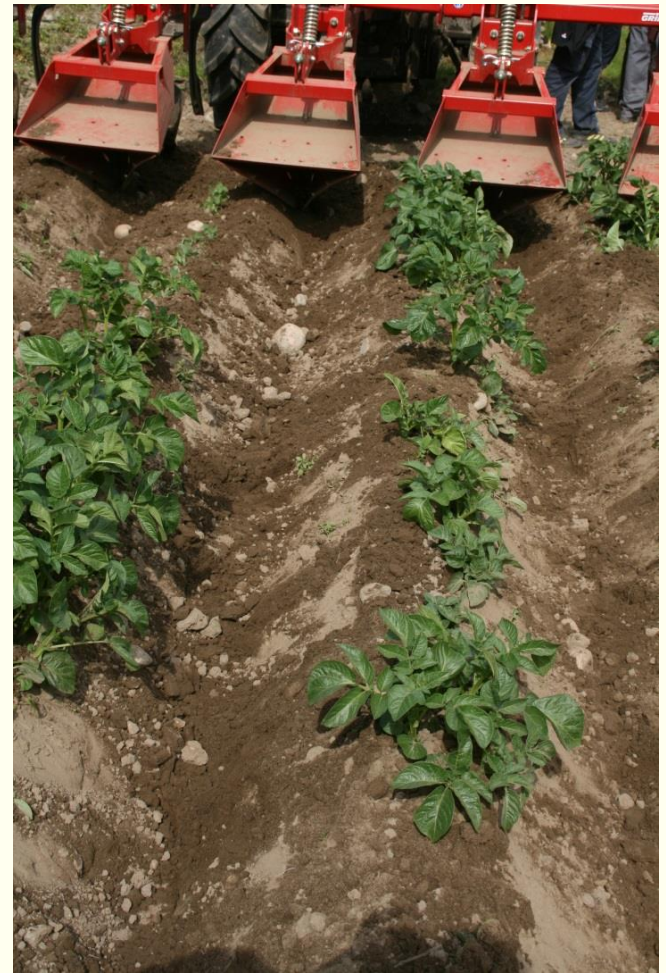
 Økologiske
foregangsfylker

Norsk
Landbruksrådgiving Viken

- En hypper for de som driver stort.
- Gammal tommelfingerregel: Fåra skal være vond å gå i etter hypping

Kjell Mangerud

Bildet på forrige side viser 3 typer hyppere til potet:

- Turohypper (t.v) – med roterende fresehoder. Bildet viser at denne greier å jobbe også på toppen av drillen. Tåler ikke mye stor sten. Kan kjøre 10-12 km/t
- Vanlige hyppeskjær (midten)– grei nok effekt, men det bør benyttes ekstra utstyr (eks fingerfelt) for å ta ugras på toppen av drillen. Jobber best i kantene, og kaster ofte for lite jord opp på toppen av drillen Fart: 4-6 km/t
- Skålhypper (t.h) funker på alle jordarter – også steinrik jord. Kaster mer jord opp på drillen og inntil planta, enn vanlige hyppeskjær.
- Stjernehjul – se neste side – godt arbeid ved rett innstilling på steinfri jord

Stjernehjul

Foto: okoringen nordre nordland

Hyppere med rulleskjær - skålhypper,
fungerer svært bra også på stenrik jord

Forhandler i Norge - Bjerkes eftflg. i Moss - sjekk www.bye.no

Fingerfelt, som f.eks. de på skålhypperen på forrige side, eller disse, kan kobles til hvilken som helst potethypper. Et slikt fingerfelt på hypperen er positivt for å ta frøgras på toppen av drillen. Fingerfeltet kan benyttes også etter at potetplanta har kommet opp

Baseiler tallrikskup

Baseiler blastkross

<http://www.wassen.se/>
Forhandler Baseiler utstyr

Annet "utstyr":

- **Gåsunger** mot kveka.
  - God erfaring i Gudbarndsdalen.
  - Kvekefritt etter 8 gåsunger i en potetåker på 5 daa.
  - Gåsungene ble klekt omtrent samtidig som dato for setting
  - Krever: inngjerding av hele åkeren.
  - Hus, drikkevatt og kraftfôr i ene enden av fåra, og mulighet for bading i den andre enden. (Motivasjonsfaktor i begge ender)

- Må stenges inne om natta, pga reven.
- Best erfaring med litt mindre rasen, for eksempel det gamle norske rasen smålen-gås (fra Østfold).
- Gåsungene liker unge kvekeskudd best (ca 2 blad), samt at de graver etter utløpere.
- Voksne gjess vil grave for mye, og følger ikke fåra slik ungene gjør.
- Gåsungene jobber til ca medio juli, fram mot slutthypping, før raden lukker seg (=at potetplaneten møter hverandre) (god slutthypping er viktig å få utført, for å få nok jord over poteten).

Flamming i potet er **ikke** brukt i forbindelse med ugrasregulering!

- Sjelden brukt!
- Kun i kombinasjon med ris-knusing, for at alt ris skal være dødt ved opptak. Mest viktig på sorter med låg tørråteresistens på knoll
- Dette reduserer faren for smitte av tørråte på knollene under opptak.
- Flamma kan muligens drepe tørråtesopp sporer i jordoverflata.
- Om man former panna etter drillene, vil effektiviteten av flamma øke.

- Omfanget av produksjonen bestemmer selvsagt hvilket utstyr som er lønnsomt på den enkelte gard! (tips: samarbeid med andre)
- Opptak under godt vær, og jorda drysser av knollene. Har tørråten drept alt riset – kan opptak skje etter 10-12 dager (skallkvalitet)
  - potet vokser ikke etter at riset er dødt!
  - Dessuten får ugras som du ikke tok med radrensinga, mulighet til å oppformere seg!
  - Mer svartskurv, sølvskurv m.fl på poteten – spes uheldig om man skal ta unna settepotet til neste år
  - Større fare for dårlig vær og ugunstige opptaksforhold

Plante- og radavstand

- Praktisk erfaring og forsøk har vist at økt planteavstand i potet for å redusere utviklinga av tørrråten har liten effekt. Det blir bare mer plass til ugras
- Bruk derfor anbefalt radavstand etter tilgjengelig utstyr, og beregn setteavstand etter radavstand og settepotetstrørrelse og formål med potetavlinga (settepotetprod., mat- eller industripotet osv)

Vatning

Trolig bedre inntjening på vatning i økologisk enn i konv.landbruk:

- Både frigjøringa av næringsstoffer og N-fix reduseres ved tørke
- Allerede ved svak vannmangel reduseres fotosynteseaktiviteten (=plantevekst)
- Vatning er i tillegg et "plantevern" middel:
  - Flatskurv
  - Lus og spesielt jordfly!
- Vatning må utføres før man ser visnesymptom – hvis ikke → bortkasta vekstpotensiale

Behov

Vatningsbehov i potet:

	Mai	juni	juli	August	
Potet	0000	-- ++	+++--	++++	

Ett tegn pr uke:

+ = stort behov

- = middels behov

0 = lite behov

 Økologiske
foregangsfylker

Norsk
Landbruksrådgiving Viken

Tidspunkt for vatning

Vatning om natta:

- Begrensa vannmengder
- Hold bladverket tørrest lengst mulig- om natta er det ofte likevel litt rått pga nattedogg og ånding → redusert fare for sporulering og spiring av tørråte

Mak 30-40 mm pr dag, mer gir avrenning av næring	
Jordart og moldinnhold	Jordart (viktigste)
Meget tørkesvak	Grovsand
Tørkesvak	Siltig sand, moldfattig leire
Middels	Moldrik lettleire, matjord 25-30cm)
Tørkesterk	Moldrik lettleire, matjord >30mm
Meget tørkesterk	Siltjord og djup myrjord

Forenkla vatningsmodell til potet

- Anbefalte vannmengder pr vatning, fra 10-14 dager etter spiring:
  - Sandjord: 15-30mm
  - Leire: 24-40mm
- Tørre somre: en gang i uka i juni og juli, deretter hver 14 dag (mengder som i punktet ovenfor)
- Vatninga kan utsettes en dag ved hver 3mm nedbør, forutsetter nedbør over 10mm

Sorter

- Velg sorter som du får solgt!
- Levering til storkjøkken, krever sorter med grunne grohull, og som event kan foredles og leveres som ferdigkokt
- Sterkest mulig tørråteresistens – på blad og knoll
- Troll har vært enerådende, fordi den har sterk resistens mot tørråte på knoll.
  - men er på vei ut. For store grohull, utsatt for kolv mm

	Sort	Styrke mot tørråte 1-9 der 9 er best		Flatskurv 1-9 der 9 er best
		ris	knoll	
Tidlig	Solist	4	7	-
	Aksel	3	6	6
Halvtidlig	Brage	3	7	1
Halvsein	Asterix	3	7	6
	Troll	4	8	3

Andre sorter som er under prøving, og som virker sterke mot tørråte:
Nansen (Norsk) og Carolus (NL)

Andre sorter er sjølsagt også aktuelle – men er det svakere mot tørråte, eller andre sykdommer, må du være enda mer nøye med f.eks. lysgroing, hypping, lagring etc. Gamle sorter er viktige å ta vare på, men de er ofte svært svake mot tørråte. Ikke spre farlige sykdommer (eks potetcystenematoder) ved å ta i mot usertifisert potet.

Kolv –ujamn vanntilgang (vekstbetingelser) regnes som årsak

- Tilstreb jamn vatning 60 første dagene etter setting
- Unngå rykkvis vekst (=jamn fuktighet)
- Sorter med lite knollansett kan være mer utsatt,
  - Troll som brukes mye i økologis er en slik sort. Størst problem på de som blir for store (i områder med lite tørråte). Stopp veksten (slå av riset) før de blir for store.

Kolv

- Store knoller av sorter som er utsatt på kolv, må aldri komme i butikken!

Opptak

- 10-14 dg etter risknusing – god skallkvalitet er viktig
- Poteten skal ikke flasse
- Under tørre forhold – jorda skal røsse av
- Minst mulig mekanisk skade
  - For mye jord inn på opptakeren gjør det skånsomt, men reduserer hastigheten
- Minst mulig jord inn på lager – mye sjukdom i jord

Lysgroing og varmebehandling

- Sjå dyrking av økopotet Del 2!
- Et viktig knep for å få potetene raskere i vekst – større sjans for salgbar str før tørrråten dreper alt ris.

